

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО
ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

ТРАДИЦІЇ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Збірник матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

23 квітня 2021 року

Черкаси – 2021

УДК 7.05:378

ББК 74:85

Т 65

Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва:

Збірник матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р.
/ Упоряд. Л. І. Полудень, Ф. А. Гонца. Черкаси: Видавець Третяков О. М.,
2021. 264 с.

ISSN: 2616-2504 (Online)

ISSN: 2616-2490 (Print)

Збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва» включає доповіді учасників конференції, які публікуються в авторській редакції. В матеріалах збірника висвітлено актуальні питання дослідження впливу сучасних тенденцій мистецтва на реалізацію митця як особистості, проблеми в образотворчому мистецтві та дизайні, визначення ролі традицій у розвитку образотворчого мистецтва та дизайну, сучасний художній процес та соціокультурні пріоритети сьогодення, психолого-педагогічні засади ефективної організації навчальної та наукової діяльності студента у вищому навчальному закладі.

ББК 74:85

УДК 7.05:378

Редакційна колегія:

ЧЕРЕВКО О. В. – доктор економічних наук, професор, ректор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

КОРНОВЕНКО С. В. – доктор історичних наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ДЕСЯТОВ Т. М. – доктор педагогічних наук, професор, директор ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ПОЛУДЕНЬ Л. І. – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

ГОНЦА Ф. А. – старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Тези публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

Олександра Карпенко,
студентка 3-го курсу кафедри образотворчого мистецтва,
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова,
м. Київ

МЕТОДИ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ВАДАМИ СЛУХУ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Діяльність загальноосвітніх шкіл, спеціальних та інклюзивних закладів, що надають освітні послуги дітям з порушенням слуху, унормовані законодавством України.

Проблемі навчання дітей з вадами слуху присвячені праці О. Базилевської, В. Жук, С. Кульбіді, В. Литвинової, С. Литовченко, О. Таранченко, О. Федоренко та ін. Автори виділяють образотворче мистецтво як один з чинників розвитку емоційно-рухової координації, що узгоджує багато психологічних функцій. Зокрема, на думку О. Базилевської, малювання відіграє важливу роль у згуртуванні взаємовідносин між півкулями головного мозку, оскільки в процесі малювання активізуються конкретно-образне мислення, пов'язане в основному з роботою правої півкулі, і абстрактно-логічною, за яке відповідає ліва півкуля [1].

Наряду з чуючими художниками є багато нечуючих художників. Зокрема, Олексій Нашивочников очолює «Спілку глухих художників» і продовжує свою діяльність по інтеграції нечуючих людей у суспільство. Організація проводить пленери, виставки, долучає глухих митців до активного творчого життя [2].

Аналіз теоретичних праць та практичного досвіду дав змогу з'ясувати, що образотворче мистецтво сприяє формуванню особистості людини, активному пізнанню нею довкілля, вмінню відображати свої враження про оточуючу дійсність в різних видах та розвитку мовлення. Отже, проблема навчання образотворчого мистецтва дітей з вадами слуху є актуальною.

Мета тез полягає у розкритті можливостей образотворчого мистецтва у розвитку дрібної моторики рук у дітей з вадами слуху, що тісно пов'язане із загальним недорозвиненням мовлення.

Для дітей, що мають проблеми звукосприйняття, образотворче мистецтво набуває важливого значення для розвитку їхніх сенсорних, сенестезійних, розумових, творчих здатностей. Адже суспільство бажає отримати всебічно грамотного, розвиненого громадянина, який знайде своє місце в житті, буде конкурентоздатним на рівні з людьми, які добречують.

Мета навчання учнів з вадами слуху образотворчому мистецтву спрямована на становлення повноцінного громадянина, який цінує мистецькі надбання, розбирається в мистецтві, цінує прекрасне, прагне до створення гармонійного середовища навколо себе.

Зміст навчання основ створення портрету людини та уявних образів передбачає розширення можливості таких дітей в спілкуванні з іншими людьми, співпричетності до всіх явищ і подій, що відбуваються навколо. При вивченні історії становлення жанру портрета учні з вадами слуху зможуть доторкнутися до культурної спадщини, розвинути свою уяву, збагатити свій духовний потенціал та чуттєвий досвід.

Діти, що мають проблеми із звукосприйманням, як ніхто інший вміють «читати по обличчю». Мінімальний прояв міміки, який чуюча людина навіть не помітить, глуха дитина відразу відчує, побачить, сприйме, як необхідність до дії. Зазвичай у дітей з вадами слуху маленький словниковий запас, а вивчення нових термінів, якими вони будуть користуватися на кожному уроці сприятиме його розширенню. Бажання розказати про свій внутрішній світ дуже часто поєднується з неможливістю виразити це словами. Образотворче мистецтво дозволяє виплеснути назовні свої почуття нечуючим дітям та реалізуватися в галузі мистецтва.

Вивчення портретного жанру в загальноосвітніх школах відбувається у п'ятому, шостому та сьомому класах. У цьому віці учні вже вміють самі аналітично мислити, у них більш розвинена логіка, їм легше зрозуміти і запам'ятати терміни та набути необхідних умінь. Особливість коментарів, інструктажів та пояснень для учнів з вадами слуху полягає у зверненні вчителя обличчям до класу. Так, розповідь про стильові особливості, види портретів має супроводжуватись мистецькими творами. Завданнями передбачається малювання портрету з натури, за уявою та по пам'яті, парафраз на портрет митця, автопортрет, стилізований портрет. Акцент робиться на створенні портретного образу явищ природи, мультиплікаційних та казкових героїв. Використання різних художніх технік та матеріалів не тільки урізноманітнить завдання, а й сприятимуть розвитку дрібної моторики, яка тісно пов'язана з розумовою діяльністю, що забезпечує формування мовлення.

На першому етапі побудови портрету пояснюється фізичний і оптичний центр формату, в яку сторону спрямований погляд очей портретуемого. Обов'язково демонструється педагогічний рисунок.

Другий етап передбачає надання інформації про анатомію обличчя та його пропорції, знаходження джерела світла, яке утворює власну тінь та падаючу тінь на об'єкті, закони теплих і холодних кольорів, тональне вирішення портрету. Стилізований портрет у техніці аплікації також підкоряється цих же правил. Скульптурний портрет моделює об'єм зображення.

На заключному етапі роботи над портретом узагальнюються всі деталі. Необхідно додати характерних особливостей обличчя людини або задуманого образу. Заохочення, аналіз дитячої роботи спрямовані на виявлення позитивних елементів на портреті.

Таким чином, навчання дітей з вадами слуху образотворчого мистецтва, зокрема, портретного жанру є важливою ланкою в переході дитини до впевненої в собі людини, яка прагне творчого розвитку у будь-якому виді діяльності. Домінуючий елемент навчання таких дітей – метод роботи «очі в очі», педагогічний рисунок, демонстрація репродукцій, плакатів, використання гаджетів.

Зміст тез не вичерпує всіх можливостей використання образотворчого мистецтва у навчанні учнів з вадами слуху. Подальшого розгляду потребують його інші жанри.

***Науковий керівник:** кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва,
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова,
І. В. Руденко*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Базилевська О. О. Формування соціокультурної компетенції в учнів з порушенням слуху засобами образотворчого мистецтва. Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03. Базилевська Оксана Олександрівна. Київ, 2017. 242 с.
2. Таранченко О. М. Образотворча діяльність як засіб соціальної реабілітації дітей з розладами слуху. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі. Наук.-метод. зб. За ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ: Наук. світ, 2001. Вип. 2. С. 203-207.

ЗМІСТ

Антоненко Альона	
Застосування тривимірної графіки в архітектурі	3
Банах Юлія	
Створення керамічного панно, як засіб об'ємно-просторового мислення учня на уроках образотворчого мистецтва	6
Бачуріна Руслана	
Основи фахової майстерності студентів засобами декоративної композиції	8
Бачуріна Руслана	
Декоративний живопис у творчості сучасних українських художниць .	10
Бірюкова Світлана	
Колективна творчість на уроках композиції у школі мистецтв	13
Бондар Іван	
Реставрація картини народного примітивного мистецтва	17
Борисова Світлана	
Вплив традиційних образів зимових свят на формування змісту і візуального рішення об'єкта дизайну	20
Борисов Вячеслав	
Вплив традицій на формування культури сучасного графічного дизайнера	23
Бринзей Оксана	
Декоративне панно в дизайні інтер'єру	26
Бринзей Оксана, Середа Наталія	
Вплив масової культури на формування поп-арту	28
Василенко Олександр	
Виразність кольору в техніках авторського друку	30
Вдовик Юлія	
Навчально-пізнавальна діяльність учнів під час вивчення стилізації тварин на уроках образотворчого мистецтва	35
Виноградова Марія	
Концептуальні завдання для побудови візуального повідомлення у віртуальній комунікації	37
Вискварка Яна	
Політичний імідж лідера в сучасній рекламі України	39

Вірстова Аріна	
Створення живописних пейзажів як засіб виховання в учнів естетичної культури	41
Ганницька Людмила	
Специфіка використання об'ємно-просторової композиції в сучасному інтер'єрі	43
Ганницька Людмила	
Розвиток художньо-творчого потенціалу учнів у процесі створення об'ємної композиції	46
Гаркавенко Марина	
Розвиток анімації та її види	48
Гонца Федір	
Хронологічні групи ландшафтних об'єктів Черкащини	51
Гордова Тамара	
Ранній період життя та творчості художника-кераміста Гордового Федора Петровича	56
Гуменюк Костянтин	
Пісочна анімація як одна з навчальних дисциплін варіативного складника художнього відділення мистецької школи	59
Деточка Ольга	
Особливості поширення художньо-промислових центрів тонкої кераміки Великобританії	62
Довгенко Борис	
Розвиток ліногравюри в мистецтві України ХХ століття	65
Довгенко Борис	
Формування художньої культури студентів під час роботи у техніці ліногравюри	68
Дяків Марія	
Зі сторінок творчості Миколи Канюса	71
Дяків Олена	
Метод «авторської трансформації» на заняттях рисунку та живопису	74
Загурська Христина	
Аналіз образу-ікони «Богородиця Скорботна» Оксани Мельничук	77
Запорожець Вікторія	
Виразні засоби сучасної української кераміки	80
Какауліна Ганна	
Авторська техніка у серії живописно-декоративних пейзажів	83
Карпенко Олександра	
Методи навчання учнів з вадами слуху образотворчого мистецтва	86

Коваленко Анжеліка	
Експресіонізм у сучасному інтер'єрі	89
Коломієць Надія	
Комп'ютерна графіка як складова професійної підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва	92
Корнев Андрій	
Приватні художні галереї Харкова: тенденції й перспективи розвитку .	96
Кривіцька Ольга	
Декоративний живопис в сучасному інтер'єрі	98
Куклева Діана	
Арт-дизайн: на межі мистецтва і проектування	101
Лонська Вероніка	
Особливості проектування ігрового предметного середовища для дітей з вадами опорно-рухового апарату	103
Макаренко Олена	
Теоретичні основи стимулювання художньо-образного мислення студентів при виконанні живописного пейзажу	105
Маковій Альона	
Оздоблення сучасного інтер'єру засобами рельєфної паперової пластики	107
Манзенко Іван	
Розвиток фірмового стилю та його важливість для сучасного дизайну .	109
Манченко Юлія	
Актуальні проблеми в образотворчому мистецтві. Пошук образів до тематичної композиції	112
Маслак Вікторія	
Специфіка інтерпретації етнодизайну упаковки	115
Машкаринець Мар'яна	
Історія розвитку та особливості розробки плакату на основі урбаністичних сюжетів	118
Машкаринець Мар'яна	
Особливості формування творчого потенціалу студентів при розробці медіа-арту	121
Мовчан Валентина	
Практичний досвід ознайомлення майбутніх учителів початкових класів із творами образотворчого мистецтва	124
Матвєєва Альбіна, Залещенко Інна, Шульженко Еліна	
Прояв постмодернізму як художнього стилю у дизайні	126
Найденко Вікторія	
Пошуки digital art в творчості Романа Мініна	130

Небилиця Анастасія	
Розвиток навчально-пізнавальної діяльності студентів при роботі в техніці цифродруку	132
Небилиця Анастасія	
Особливості техніки цифродруку на прикладі творчості українських ілюстраторів	135
Недосєко Неоніла	
Виразальні можливості ракурсу в зображенні людини	138
Ольдер Еріка	
Історія і особливості створення поштових марок	143
Онщенко Юлія	
Живописні аспекти картини-пейзажу	146
Пилипенко Анастасія	
Кінетична скульптура як одна із форм вираження художньо-творчого розвитку	148
Повстова Марія	
Декоративне панно: від пам'ятки історії до сучасної необхідності	151
Полудень Лілія	
Сучасні освітні технології у процесі навчання майбутніх вчителів образотворчого мистецтва	153
Приймич Леся	
Перший на Закарпатті художній навчальний заклад із 75-річною історією в сучасному мистецькому просторі	156
Продан Ірина	
Інтерпретація візуального образу у графічному дизайні	159
Рожина Маргарита	
Сучасні технології в мистецтві	162
Рошка Андрій	
Тенденції розвитку морського пейзажу у сучасному олійному живописі	164
Савчук Олена	
Інноваційний прийом у викладанні предмету «Композиція» в художній школі	167
Саєнко Ірина, Кравець Анастасія	
Витинанка в розвитку культури України	171
Сергєєва Наталія, Слободенюк Марія	
Естетично-функціональні аспекти кольору в дизайні інтер'єрів медичних закладів	173
Сергєєва Наталія, Руль Ольга	
Актуальність етнічної стилістики в сучасному дизайні середовища . . .	177

Середа Наталія	
Історико-культурний контекст створення пам'ятника Богдану Хмельницькому (До 100-річчя Черкаського національного університету)	180
Сирота Ірина	
Вивчення декоративного натюрморту у процесі професійної підготовки майбутнього художника-педагога	184
Смаглюк Таміла	
Соціальні плакати у змісті формування композиційних навичок студентів	186
Собченко Ольга	
Презентаційна поліграфія та її види	189
Солодовніков Ігор	
Традиційні та новітні техніки олійного живопису, їх різновиди та основні ознаки	191
Стрижко Наталія	
Збереження традицій в сучасному живописі Китаю	194
Сущева Анна, Середа Наталія	
Творчість Бенксі як реакція на зміни в суспільстві	199
Тарасюк Катерина	
Нюанси та способи виконання кольорового лінориту	204
Тарнавська Аліна	
Особливості розвитку та створення декоративного панно у різних техніках	207
Тарнавська Аліна, Середа Наталія	
Протокінетичні тенденції та формування напрямку кінетизм	209
Теліженко Наталія	
Пошук вираження у візуально-графічному вигляді календаря	211
Усенко Олена	
Особливості вивчення пластичної анатомії у сучасній освіті дизайнерів	214
Хардікова Ларіса	
Батик як предмет варіативного складника (з досвіду викладання в мистецькій школі)	217
Хован Ілона	
Проблема розробки авторських художніх постерів	221
Храмова-Баранова Олена, Зайцева Вікторія	
Фотографія як засіб художньо-образної виразності	224
Чепурний Костянтин	
Значення кольору та кольоросприйняття в процесі створення абстрактної композиції	226

Чубенко Олена	
Український пейзаж у творчості художників XIX ст.	229
Чугай Наталія	
Розвивальне середовище як основа формування особистості дитини . .	233
Шапіна Юлія	
Розвиток колористичних здібностей студентів художніх закладів	235
Шаповал Олександра	
Традиції народного гончарства в сучасній кераміці	237
Шерстюк Руслана	
Феномен українського мистецтва в контексті формування національної ідентичності	240
Юріна-Вернидуб Наталія	
Інтерактивна складова як необхідний елемент сучасної мистецької події	244
Яремчук Ольга	
Пейзажна картина із характерними рисами ландшафту рідного краю . .	248
Недосеко Неоніла, Ясинська Ярослава	
Валяння з вовни в минулому і сьогодні	251

Наукове видання

ТРАДИЦІЇ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

Збірник матеріалів

VII Всеукраїнської науково-практичної конференції

Упорядник: Полудень Лілія

Верстка: Гонца Федір

Обкладинка: Олексенко Віктор

Соколенко Дар'я

Технічний редактор: Третяков Олександр

Підписано до друку 26.04.2021.

Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Гарнітура «Liberation Serif». ХТМТХ

Умовн. друк. арк. 15,35. Обл.-вид. арк. 14,84. Вид № 03-21.

Тираж 35 прим.

Видавець Олександр Третяков.

Свідоцтво про внесення

до Державного реєстру видавців.

Серія ДК №4862 від 11.03.2015 р.

Україна, 18001, м. Черкаси, вул. Слави, 1, к. 24.

Тел.: +380 67 470-13-14. E-mail: book_brama@ukr.net